

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27, 28 และ 34 ที่กำหนดให้มีมาตรฐานและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อโดยให้สาระของหลักสูตรและมาตรฐานตามสาระของหลักสูตรเป็นทั้งวิชาการและวิชาชีพ มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นการกำหนดหลักสูตรแกนกลางพร้อมทั้งให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรของตนเอง ตามความเหมาะสมกับท้องถิ่นได้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมไทยมีความต้องการ ซึ่งพอสรุปได้คือ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญาหรือเป็นคนเก่ง และมีความสุข อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชน สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา ร่วมกัน คณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำสาระการเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 17)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2542, หน้า 852) กล่าวว่าแนวโน้มที่ชุมชนต่างๆ ต้องมีโรงเรียนชุมชนหรือโรงเรียนต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นโรงเรียนชุมชน เกิดจากหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตโดยความต้องการของชุมชน และการศึกษาที่เป็นปัจจัยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้นั้นจะต้องทำหน้าที่พัฒนาปัจเจกชน ชุมชน (สังคม) สิ่งแวดล้อมของชุมชนได้อย่างบูรณาการ และโดยต่อเนื่อง (อุทัย ดุลยเกษม, และอรศรี งามวิทยาพงศ์, 2540, หน้า 77)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะบุคคลที่เป็นตัวแทนของชุมชน ที่มาจากบุคลากรภายในโรงเรียน และจากบุคคลภายนอกโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในการพัฒนางานบริหารของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอเมนู เทคา (Amenu Tekaa, 1988, p.1626-A) ได้ศึกษาทัศนะของชุมชน ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาวอินเดียแคนาดา ผลการวิจัย พบว่าโครงการทางการศึกษามีแนวโน้มที่จะสำเร็จในชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน จะมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ และเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการศึกษาจะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จได้ และในมาตรฐานที่ 14 ตัวบ่งชี้ที่ 4 ของมาตรฐานการศึกษาชาติยังได้ระบุว่า ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา (วิโรจน์ ศรีโกคา, และพีระรัตน์ วิจิตร, 2542, หน้า 108) นอกจากนั้น พิชัย เสรียมจิตรต์ (2542, หน้า 289) ได้กล่าวไว้ว่า

สถาบันการศึกษาคือ สถาบันแห่งหนึ่งของชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เป็นศูนย์พัฒนาชุมชน ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสถานฝึกงานอาชีพตลอดจนเป็นศูนย์ดำเนินงานของทางราชการ ทำนองเดียวกับชุมชนก็มีบทบาทและความสำคัญต่อสถาบันการศึกษา เช่น ช่วยเหลือสนับสนุนสถาบันในด้านต่างๆ ช่วยอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมชุมชน เป็นสถานที่ตั้งของหน่วยงานองค์การสถาบันการศึกษา ช่วยพัฒนา ปรับปรุง การจัดสิ่งแวดล้อม กำหนดปรัชญา จุดหมายของสถาบันให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของชุมชนที่สถาบันตั้งอยู่ ตลอดจนบทบาทในการควบคุม สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน สถาบันจะอยู่ได้ต้องอาศัยความเชื่อถือ และความร่วมมือของประชาชน เช่นเดียวกับ สุวิทย์ มูลคำ (2543, หน้า 17-18) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาควรจัดให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามหลัก การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า โรงเรียนและชุมชนต่างก็มีบทบาทและความสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาซึ่งกันและกัน

ถึงแม้ว่างานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นเพียงใดก็ตาม แต่จากการศึกษาเอกสารการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปโรงเรียนให้ความสำคัญกับงานด้านนี้น้อย เช่น รายงานการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ครูอาจารย์มีภารกิจมากทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้ไม่มีเวลาในการให้ความร่วมมือหรือให้ความช่วยเหลือชุมชน (ภูวนาท คงแก้ว, 2539, บทคัดย่อ)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 23) ได้สรุปปัญหา งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากทางโรงเรียน ได้แก่ เจตคติของบุคลากรในโรงเรียนต่อชุมชนว่าไม่มีความสำคัญ หรือบุคลากรในโรงเรียนไม่มีเวลาในการสร้างกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งโรงเรียนมีความขาดแคลนมาก ชุมชนไม่สามารถให้ความร่วมมือตามที่ต้องการได้
2. ปัญหาชุมชน ได้แก่ การมีเจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนไม่เห็นประโยชน์ทางการศึกษารัฐانةเศรษฐกิจมีความขัดสน ความรู้หรือความไม่สมบูรณ์ของชุมชนมีน้อย รวมทั้งไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
3. ปัญหาทางระบบราชการ ที่ต้องดำเนินการตามระเบียบกฎหมายเป็นขั้นตอน ทางชุมชนจึงมีความรู้สึกยุ่งยาก กลัวความผิดที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นต้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2543, หน้า 35) ได้กล่าวถึง ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นต่อความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า อาจเกิดความจำกัดในการดำเนินงานของโรงเรียนซึ่งมีงานและ

ภารกิจเฉพาะส่วนของตนเอง บุกคลากรมีน้อยงานในหน้าที่มีมากทำให้การขยายงานหรือโครงการร่วมกับชุมชนในส่วนต่างๆ ทำได้ค่อนข้างจำกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 (2547, หน้า 1-3) ได้รวบรวมและสรุปปัญหาและความต้องการของโรงเรียนในอำเภอไพศาลี ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาระดับพื้นฐาน ยังไม่ได้รับการบริการอย่างทั่วถึง ทั้งไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ การประสานงานและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษายังมีขีดจำกัดไม่สามารถเข้าร่วมกันดำเนินการได้ครอบคลุมพื้นที่ ทั้งควรจัดให้มีการบริการการศึกษา การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพตามความต้องการของท้องถิ่น

2. ระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เทศบาลยังขาดความพร้อมในการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษา จึงต้องให้มีการเตรียมความพร้อม ทั้งยังขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขาดการประสานการมีส่วนร่วมในการวางแผนบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการและเกณฑ์ที่กำหนด

3. การจัดระบบหรือการวางแผน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจากเงินงบประมาณยังมีน้อย ซึ่งไม่เพียงพอรวมทั้งการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่จัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษา ยังไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ยังได้รวบรวมและสรุปปัญหา ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน

โรงเรียนขาดการให้บริการข่าวสาร ข้อมูล วิชาการ อาชีพแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ขาดการจัดนิทรรศการแก่ชุมชน และขาดนำนักเรียนออกไปช่วยพัฒนาชุมชน

2. การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

ชุมชนส่วนใหญ่ให้การช่วยเหลือโรงเรียนในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสวัสดิการแก่คณะครูและนักเรียน ด้านวิทยากรชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงให้การช่วยเหลือโรงเรียนค่อนข้างน้อย

3. การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ

โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่นำนักเรียนไปร่วมแสดงกิจกรรมในงานของชุมชนน้อย ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ มีน้อย

4. งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขาดจัดอบรมสัมมนา โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะกรรมการ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โครงการแสวงหาการให้การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนค่อนข้างน้อย

5. การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือมูลนิธิ

โรงเรียนและประชาชนในชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการก่อตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือมูลนิธิเพื่อการศึกษา ไม่มีการจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับชมรม สมาคม มูลนิธิ กลุ่มบุคคลที่โรงเรียนสนับสนุน

6. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ล่วงหน้ามีการจัดทำป้ายประกาศข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในจำนวนค่อนข้างน้อย และขาดการส่งเสริมให้คณะกรรมการเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่า การปฏิรูปการศึกษาส่งผลกระทบต่อคนไทยทุกคน และคนไทยทุกคนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเท่าเทียมกันในการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นความจำเป็นที่ทุกส่วนต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการโดยใช้กลยุทธ์พิจารณาร่วมกันอย่างมีเหตุผลทั้งครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนของโรงเรียน ในอำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วมและตอบสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพและความคาดหวังในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่ตอบสนองความคาดหวังของชุมชนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความคาดหวังในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา รายได้ของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจ

3. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอาชีพ ภูมิการศึกษา รายได้ของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ สำหรับใช้เป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในด้านการให้บริการ ชุมชน การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมหรือมูลนิธิ และการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา โดยตอบสนองความคาดหวังของชุมชนอย่างแท้จริงตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในปีการศึกษา พ.ศ. 2549 จำนวน 654 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 294 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 360 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3, 2549, หน้า 5)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 129-130) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 112 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 136 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดกระทำและคำนวณด้วยมือ ในการหา กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้สูตรของ สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์ (2546, หน้า 445) ตามกลุ่มครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาอำเภอไพศาลี โดยคำนวณตามสัดส่วน และในแต่ละกลุ่มทำการสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ครู
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.1) ผู้บริหาร
 - 2.2) ผู้แทนครู
 - 2.3) ผู้แทนผู้ปกครอง
 - 2.4) ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น
 - 2.5) ผู้แทนศิษย์เก่า
 - 2.6) ผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 2.7) พระภิกษุ

2.1.2 อาชีพ

- 1) รับราชการ
- 2) เกษตรกรรม
- 3) ค้าขาย
- 4) รับจ้าง
- 5) รัฐวิสาหกิจ
- 6) อื่น ๆ (พระภิกษุ)

2.1.3 วุฒิการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.4 รายได้ของครอบครัว

- 1) ไม่เกิน 40,000 บาทต่อปี
- 2) 40,000 - 49,999 บาทต่อปี
- 3) 50,000 - 59,999 บาทต่อปี
- 4) 60,000 บาทต่อปีขึ้นไป

2.1.5 ฐานะทางเศรษฐกิจ

1) อยู่ในระดับต่ำ (มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน)

2) อยู่ในระดับปานกลาง (มีรายได้ของครอบครัว 5,000 -10,000 บาท

ต่อเดือน)

3) อยู่ในระดับสูง (มีรายได้ของครอบครัวมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

ขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ สภาพและความคาดหวังในงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ตามขอบข่ายของงานการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6 ด้าน คือ

- 2.2.1 การให้บริการชุมชน
- 2.2.2 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
- 2.2.3 การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ
- 2.2.4 งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.2.5 การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือมูลนิธิ
- 2.2.6 การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 21)

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพ หมายถึง สิ่งที่เป็นอยู่หรือดำรงอยู่ในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ และเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดการพัฒนา

ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม และผลของการกระทำที่เกิดจากพฤติกรรมนั้น

งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการที่สร้างความเข้าใจหรือความรู้สึกที่ดีต่อกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และเกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของชุมชน ซึ่งได้กำหนดไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. การให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับชุมชน
2. การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปแบบ มีการวางแผน และเขียนโครงการไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้ในการขอรับการสนับสนุนหรือขอความช่วยเหลือจากชุมชนในการทำกิจกรรมของโรงเรียน
3. การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ หมายถึง รูปแบบในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับชุมชนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ
4. งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง งานที่โรงเรียนต้องดำเนินการโดยคณะบุคคล ว่าด้วยการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547

5. การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือมูลนิธิ หมายถึง การดำเนินการร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือผู้ปกครองนักเรียน เพื่อจัดองค์กรขึ้นมาสนับสนุน หาแนวทาง และร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาชุมชน

6. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง งานที่เผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน ทั้งจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียน และเสนอชื่อให้ได้รับการแต่งตั้ง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547 มีหน้าที่ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และพระภิกษุ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียนในเขตอำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในเขตอำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

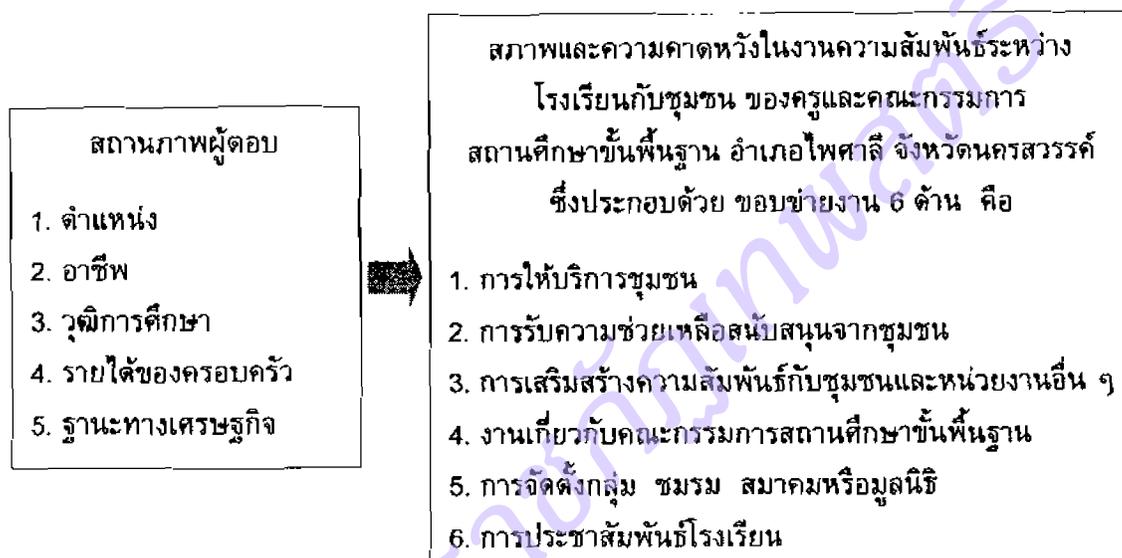
อำเภอไพศาลี หมายถึง เขตพื้นที่การปกครองที่กำหนดเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนครสวรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและความคาดหวังในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ตามลักษณะของการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 21)

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. สภาพในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา รายได้ของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจ

2. ความคาดหวังในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา รายได้ของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจ